

I Cel operacyjny główny: WYCHOWANIE SPOŁECZNO-MORALNE I WYCHOWANIE DO WARTOŚCI

1. Cele operacyjne szczegółowe:

- 1/ Wyposażenie wychowanków w niezbędną wiedzę o systemie i hierarchizacji wartości, o znaczeniu i stosowaniu wartości w praktyce.
- 2/ Kształtowanie u młodzieży umiejętności dostrzegania i wyrażania prawdy, dobra i uczciwości; krytycznej samooceny oraz-bezinteresownej pomocy innym.
- 3/ Umiejętność kształtowania przez wychowanków własnej tożsamości, dzielenia się swoimi poglądami, myślami i przekonaniem;
- 4/ Kształtowanie szacunku i tolerancji dla drugiego człowieka.
- 5/ Nabywanie umiejętności wyrażania własnych uczuć, odczytywania uczuć innych; panowania nad swoimi emocjami w stopniu pozwalającym na rozumne zachowanie się w sytuacjach trudnych.
- 6/ Kształtowanie umiejętności współdziałania, dzielenia się swoją wiedzą i zdolnościami, wyrażania próśb, wątpliwości i zadawania pytań; zdolności do realizowania ustalonych celów bez naruszania celów innych osób.
- 7/ Wychowywanie antydyskryminacyjne, w tolerancji i szacunku dla innych ludzi, innego człowieka.
- 8/ Wychowanie do umiejętności wyrażania własnych uczuć oraz odczytywania uczuć innych.

2. Priorytety:

- 1/ Uświadomienie potrzeby hierarchizacji wartości w życiu i umiejętność jej praktycznej realizacji;
- 2/ Uświadomienie pojęć: moralność, etyka, postawa moralna i etyczna; oraz ich praktyczne stosowanie w życiu;
- 3/ Nabycie umiejętności zachowania się w sytuacjach trudnych, godnego znoszenia porażek, panowania nad swoimi emocjami;
- 4/ Efektywne i skuteczne działania mające na celu kształtowanie wzorców osobowych, postaw i zachowań.

3. Kryteria sukcesu mierzone poziomem odczuć większości wychowawców, powracających opinii od rodziców i o losach absolwentów lub na podstawie badań ankietowych.

- 1/ Wychowanek kończący pobyt w placówce /po całym cyklu nauczania i wychowania,/ prezentuje właściwe postawy społeczne w zakresie przestrzegania norm etyczno-moralnych; posiada umiejętność dostrzegania i wyrażania prawdy, dobra, tolerancji i szacunku.
- 2/ Wychowanek na co dzień prezentuje dużą samodzielność w życiu, posiada umiejętność życia w grupie i społeczeństwie.
- 3/ Wychowanek posiada umiejętność dzielenia się swoimi poglądami, myślami i przekonaniem.

4. Jakie zasoby wykorzystamy? Co nam pomaga?

- 1/ Wiedza na temat pożądanej „SYLWETKI” absolwenta –wychowanka.
- 2/ Wiedza, umiejętności i doświadczenie kadry pedagogicznej.
- 3/ Baza materialna do organizowania zajęć praktycznych kształcących podstawowe umiejętności przydatne w życiu.
- 4/ Zasoby biblioteczne wzbogacające wiedzę i umiejętności w tym zakresie.
- 5/ Zasoby medialne /filmy, programy, itp./ z zakresu wychowania, nabywania umiejętności życia w społeczeństwie
- 6/ Dostępność w środowisku lokalnym autorytetów moralnych, znawców tematyki, ekspertów, którzy mogą wesprzeć nasze działania.

7/ Działalność samorządowa w placówce.

5. Jakich zasobów potrzebujemy?

- 1/ Jednolitego – zgodnego z zasadami - i konsekwentnego oddziaływania wychowawców.
- 2/ Ciekawych materiałów i scenariuszy;
- 3/ Atrakcyjnych i praktycznych zajęć z zakresu przygotowania do dorosłego życia.
- 3/ Pełnej świadomości i przekonania kadry pedagogicznej o potrzebie i zakresie tego rodzaju zajęć.
- Świadomości i przekonania kadry pedagogicznej o potrzebie i zakresie tego rodzaju zajęć;
- 4/ Wzbogacania wiedzy i umiejętności organizowania „skutecznych” /z właściwą tematyką, metodami i formami/ zajęć przez wychowawców.
- 5/ Działalność antydyskryminacyjna

6. Co nam zagraża i przeszkadza?

- 1/ Niechęć wychowanków do udziału w zajęciach.
- 2/ Ukształtowane wcześniej wśród wychowanków niewłaściwe postawy, cechy i zachowania.

7. Realizacja procesu wychowania ku wartościom

1/ Etapy wychowania ku wartościom po stronie wychowawcy:

- poznanie przez wychowawcę spektrum wartości preferowanych i urzeczywistnianych przez wychowanków;
- wspomaganie wychowanków w poznawaniu wartości i kształtowaniu umiejętności wnikania w istotę wartości, ich znaczenia w życiu człowieka oraz w wartościowaniu rzeczy i zjawisk w aspekcie aksjologicznym;
- wspomaganie wychowanków w akceptacji świata wartości;
- motywowanie wychowanków do wolnego wyboru właściwych wartości;
- wspomaganie wychowanków w urzeczywistnianiu wartości i budowaniu właściwych struktur hierarchicznych;
- wspomaganie wychowanków w dokonywaniu samooceny w aspekcie urzeczywistnianych wartości;
- inspirowanie wychowanków do działań animacyjnych w środowisku społecznym w celu budowania świata wartości w coraz szerszych kręgach społecznych;
- wspomaganie wychowanków w działaniach animacyjnych i ich wartościowaniu.

2/ Etapy wychowania ku wartościom po stronie wychowanka:

- uświadomienie sobie spektrum wartości preferowanych i urzeczywistnianych w swoim życiu;
- poznanie istoty wartości, ich kategorii oraz znaczenia w życiu człowieka – wzrost wiedzy o fenomenie wartości – oraz nabywanie umiejętności wartościowania rzeczy i zjawisk w aspekcie aksjologicznym;
- akceptacja świata wartości;
- rozwijanie w sobie potrzeby wyboru wartości i umiejętności kształtowania właściwej hierarchii;
- urzeczywistnianie we własnym postępowaniu właściwych struktur hierarchicznych;
- trafne wartościowanie siebie w aspekcie urzeczywistniania wartości;

- potrzeba działań animacyjnych w środowisku społecznym na rzecz urzeczywistniania wartości; przekonanie o słuszności tych działań, gotowość do ich podjęcia;
- zaangażowanie w podejmowanie działań animacyjnych oraz wartościowanie ich efektów

8. Wartości przekazywane w ramach obszaru celu

a/ w sferze fizycznej - nabycie podstawowych umiejętności samoobsługowych;

b/ w sferze psychicznej – wszechstronny rozwój osobowości, akceptacja świata wartości, kształtowanie tożsamości, ;

e/w sferze duchowej – akceptacja własnej tożsamości, przynależności wyznaniowej,

d/ w sferze społecznej – tolerancja, empatia, przestrzeganie zasad społecznych, respektowanie podstawowych praw człowieka, równość społeczna, szacunek wobec drugiego człowieka

9. Cele szczegółowe, sytuacje wychowawcze, formy osiągania celu przez

Cele szczegółowe	Sytuacje wychowawcze Formy realizacji	Działania, zadania – osiągnięcie celów, przez:	Odpowiedzialni
Koncentracja na rozwoju osobowości wychowanka	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia organizowane w formach i metodach aktywizujących, problemowych, zadaniowych (gry, konkursy), metody eksponujące i praktyczne - zajęcia integracyjne i budowanie relacji interpersonalnych, - symulacja różnych sytuacji życiowych i ich analiza, dyskusja - prezentacja filmów tematycznych, - pogadanki - krąg uczuć, - drama, - burza mózgów 	<ul style="list-style-type: none"> • Stawianie realnych wymagań, kontrolowanie ich spełnienia z prawidłowym systemem wzmocnień, równowaga kar i nagród lub przewaga nagród, równoważenie potrzeb wychowanka i wymagań; • Rozwiązywanie konfliktów na drodze racjonalizacji stanowisk, tolerancja; • Tworzenie warunków dla rozwijania aktywności własnej wychowanka; • Tworzenie warunków dla wyrażania samodzielności wychowanka i jego akceptacja; • Demonstrowanie własnych zachowań zgodnych z wymaganiami stawianymi wychowankowi, bycie wzorem, skromność w traktowaniu własnej osoby, równoważne traktowanie interesów własnych i wychowanka; • Pozytywne i adekwatne wzmocnianie zachowań wychowanka, krytycyzm połączony z akceptacją • Stymulowanie rozwoju osobowości, ułatwiania poznania swoich mocnych i słabych stron; • Koncentracja na silnych stronach osobowości wychowanków (np. uzdolnieniach, pozytywnych cechach charakteru): <ul style="list-style-type: none"> ○ wzmocniamy poczucie własnej wartości wychowanka; ○ okazujemy zainteresowanie każdym wychowankiem. ○ witamy się z wychowankami tak, żeby było widać, że ich lubimy. ○ rozmawiamy na tematy osobiste podnoszone przez wychowanków. ○ podkreślamy rzeczy dobre, a mniej mówimy o złych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dyrekcja – uzupełnienie katalogu dostępnych pomocy - wychowawcy

		<ul style="list-style-type: none"> ○ powinniśmy być dobrymi modelami ról życiowych. ○ słuchamy tego, co nam wychowankowie mają do powiedzenia. ○ opracowujemy wspólnie z wychowankami metody postępowania w sytuacjach konfliktowych i konsekwentnie je respektujemy. ○ zwracamy się do wychowanków po imieniu. ○ nie powinniśmy być złośliwi. ○ poznajemy szczególne umiejętności każdego wychowanka ○ staramy się nie osądzać. ○ dzielimy się z rodzicami pozytywnymi uwagami o ich dziecku. ○ informujemy wychowanków o decyzjach, które mogą ich dotyczyć. ○ zachęcamy wychowanków do wypowiadania własnych opinii ● Stymulowanie procesu samowychowania dot. zwłaszcza wychowanków starszych; ● Jasne określenie praw i obowiązków wychowanka i konsekwentne ich egzekwowanie; ● Motywowanie do nauki, zdobywania i poszerzania wiedzy – korzystania z biblioteki, czytelnicy oraz proponowanych form organizacji czasu wolnego; ● Przewyciężanie lenistwa myślowego – umiejętność poszukiwania informacji ● Umiejętność wypowiadania się i rozumienia słów wypowiedzianych: „wiem co mówię zamiast mówię co wiem”; ● Preferowanie postawy „być” nad „mieć”; ● Świadoma dyscyplina i kultura funkcjonalna ● Indywidualizacja oddziaływań wychowawczych z uwzględnieniem środowiska rodzinnego, rówieśniczego oraz wieku wychowanka. ● kontakty i współpraca z rodzicami wychowanków, jako ważny element pedagogizacji; ● Prezentacja w różnorodnych formach przekazu (gazetki, literatura, filmy, Internet) wielkich polskich osobowości i autorytetów moralnych. ● Podejmowanie działań integrujących w grupach, angażowanie wychowanków do pracy na rzecz grupy i placówki. 	
--	--	---	--

<p>Ukierunkowanie na prawidłowe wybory i uczenie odmawiania, bycie asertywnym</p>	<p>- działalność samorządowa – sekcje, koła - symulacja różnych sytuacji życiowych i ich analiza, dyskusja - prezentacja programów TV i filmów tematycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prowokowanie i kształtowanie zachowań asertywnych, ze szczególnym uwzględnieniem nienaruszania godności i wolności innych osób. • Umiejętność przeciwstawiania się naciskom grupy i mówienia „nie”. • Uczenie oceny umiejętności własnych zachowań i podejmowania właściwych wyborów dostarczanie adekwatnych informacji nt. skutków zachowań ryzykownych • wykorzystanie w codziennej pracy z wychowankami mechanizmu modelowania, jako skutecznego środka kreowania właściwych postaw i przekonań; • Uczenie odpowiedzialności i umiejętności rozróżniania dobra i zła • Kształtowanie poszanowania godności własnej i drugiego człowieka • Budzenie koleżeńsko - opiekuńczego stosunku do młodszych • Kształtowanie pracowitości, wytrwałości, rzetelności, 	<p>wychowawcy</p>
<p>Wychowankowie mają pełną wiedzę o systemie wartości, rozumieją znaczenie i stosowanie wartości w praktyce,</p>	<p>- uświadamianie, przekazywanie wiedzy z wykorzystaniem mediów, programów publicystycznych, filmów, itp.; - przydzielanie ról, zadań w dz. bieżących - organizacja struktury grupy role i zadania</p>	<ul style="list-style-type: none"> • życie ludzkie jako najwyższa wartość - idea przewodnia w kształtowaniu wychowanków; • kształtowanie zasad savoir-vivre; • dbałość o kulturę języka młodzieży; • Kształtowanie wysokiego poziomu kultury, poprzez codzienną relację wychowawca - wychowanek; • Wykorzystywanie elementów programu „Komunikacja bez przemocy”; • Inicjowanie i zachęcanie wychowanków do podejmowania różnego rodzaju działań w formie wolontariatu, szczególnie dotyczącego osób słabych i niezaradnych; • przekazywanie usystematyzowanej wiedzy o systemie wartości; uświadamianie wartości, ich wskazywanie, rozumienie, nazywanie, uświadamianie znaczenia, potrzeby hierarchizowania • wykorzystanie literatury, filmu, sztuki teatralnej, książek jako środków przekazu wychowankom społecznie akceptowanych wartości i wzorów zachowań; • stopniowe /np.: po wcześniejszych zajęciach poświęconych hierarchizacji wartości/, zaplanowane, organizowanie zajęć poświęconych pogłębionemu dzieleniu się swoimi poglądami, myślami i przekonaniem • zajęcia praktyczne ćwiczące i utrwalające wiedzę o wartościach – również wykorzystując przydzielanie i pełnienie ról społecznych, zadań; • przeprowadzenie anonimowej ankiety związanej z przemocą i agresją wśród 	<p>wychowawcy</p>

		wychowanków bursy.	
Rozwinięcie u młodzieży umiejętności dostrzegania i wyrażania prawdy, dobra i uczciwości; krytycznej samooceny, umiejętności dostrzegania potrzeby przemiany własnego charakteru	<p>- zajęcia organizowane w formach i metodach aktywizujących, problemowych, zadaniowych (gry, konkursy), metody eksponujące i praktyczne</p> <p>- symulacja różnych sytuacji życiowych i ich analiza, dyskusja</p> <p>- prezentacja filmów tematycznych,</p> <p>- krąg uczuć,</p> <p>- burza mózgów;</p> <p>- przydział ról społecznych;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność dokonywania przez wychowanków samooceny zachowań; • umiejętność włączania do wspólnot grupowych wychowanków o specjalnych potrzebach rozwojowych; • uwrażliwianie wychowawców na potrzebę dbałości o wszechstronny rozwój emocjonalno-społeczny młodzieży; • stosowanie wzmocnień pozytywnych i negatywnych, jako środka do kształtowania właściwych postaw i zachowań; • organizowanie zajęć z zakresu komunikacji interpersonalnej, również w celu zdiagnozowania relacji oraz ewentualnego podjęcia działań naprawczych w stosunku do wychowanków izolowanych, odrzucanych; z trudnościami w nawiązywaniu relacji; • wykorzystanie działalności samorządowej - przydzielanie zadań i pełnienie ról społecznych - do włączania w nią treści z wychowania społeczno-moralnego; wspieranie inicjatyw młodzieży w tej działalności; • praktyczna realizacja dbałości o rozwój moralno-społeczny poprzez przestrzeganie obowiązujących norm i zasad zachowania, dyscypliny i prawa bursy; • zwracanie uwagi na kulturalne zachowania młodzieży w bursie i poza nią, wobec siebie, rówieśników i dorosłych; • organizowanie spotkań z ludźmi znanymi, uznanymi autorytetami moralnymi, ludźmi powszechnie szanowanymi w środowisku; • zaplanowane i okazjonalne pogadanki na tematy związane z wszechstronnym rozwojem moralnym; • uwzględniać w codziennych relacjach z wychowankami ofertę możliwości korzystania w sytuacjach codziennych problemów, trudności i sytuacjach kryzysowych z poradnictwa specjalistów (terapeutów, psychologów, pedagogów, lekarzy); 	wychowawcy
Wykształcenie umiejętności wyrażania własnych uczuć, panowania nad nimi	<p>- zajęcia organizowane w formach i metodach aktywizujących, problemowych, zadaniowych (gry, konkursy), metody</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie zajęć z wykorzystaniem mediów, filmów, programów publicystycznych traktujących o uczuciach połączonych z dyskusją, dokonywaniem wyborów, wartościowaniem, • uświadomienie pojęć: uczucia, emocje; różnic między nimi i technik panowania nad nimi; • organizowanie zajęć ćwiczących techniki opanowywania uczuć i emocji z 	- wychowawcy

	<p>eksponujące i praktyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - symulacja różnych sytuacji życiowych i ich analiza, dyskusja - prezentacja filmów tematycznych, - krąg uczuć, - burza mózgów; - przydział ról społecznych; 	<p>wykorzystaniem znanych sytuacji środowiskowych lub wynikających z doświadczeń życiowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • angażowanie wychowanków w bezinteresowną pracę na rzecz i dla dobra bursy i środowiska, np. wolontariat, akcje charytatywne i prospołeczne, „sprzątnię Świata”, opieka nad grobami, • stymulowanie do odkryć, co dla wychowanka jest ważne, pożądane, cenne, wartościowe, następnie odkrywanie, na czym polega ta wartość, by ją realizować w swoim życiu; • stosowanie różnorodnych oddziaływań w celu wzmocnienia pozytywnych zachowań młodzieży – ograniczać mało skuteczny, słowny przekaz np. rozmowy, pogadanki, wykład, na rzecz metod aktywnych 	
<p>Kształtowanie przez wychowanków własnej tożsamości, dzielenia się swoimi poglądami, myślami i przekonaniem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia organizowane w formach i metodach aktywizujących, problemowych, zadaniowych (gry, konkursy), metody eksponujące i praktyczne - symulacja różnych sytuacji życiowych i ich analiza, dyskusja - prezentacja filmów tematycznych, - przydział ról społecznych; 	<ul style="list-style-type: none"> • motywowanie do odnajdywania i kształtowania własnej tożsamości: narodowej, wyznaniowej, regionalnej, osobistej itp. • organizowanie zajęć z komunikacji interpersonalnej, ćwiczenie umiejętności dzielenia się swoimi poglądami, myślami i przekonaniem. • organizacja zajęć o tematyce kontrowersyjnej, problematycznej, trudnej. • Wzmacnianie więzi i wartości rodzinnych jako czynnika chroniącego przed uzależnieniami. • Wzmacnianie identyfikacji z miejscem pochodzenia i jego dziedzictwem kulturowym - „Moja mała Ojczyzna” • zapoznavanie młodzieży z innymi kulturami i religiami, w celu poszerzenia wiedzy i kształtowania tolerancji. 	- wychowawcy
<p>Systematyczne przekazywanie i wdrażanie Sylwetki Absolwenta</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia tematyczne z zastosowaniem skutecznych form metod przekazu 	<ul style="list-style-type: none"> • Etapowo - /wymaganie po wybraniu z katalogu kompetencji w Sylwetce Absolwenta bursy w ramach innych celów lub celu bieżącego / realizowanie zajęć w różnych formach, wstępnie uświadamiających, później wprowadzających następne i kolejne etapy wychowania ku wartościom po stronie wychowanka. 	Wychowawcy
<p>Wychowanie do umiejętności wyrażania własnych uczuć oraz</p>	<ul style="list-style-type: none"> - warsztaty interpersonalne, - zajęcia z dyskusją - filmy edukacyjne, 	<ul style="list-style-type: none"> • zorganizowanie pogadanki lub innej formy przekazu w celu rozumienia i znaczenia uczuciowości; 	wychowawcy

<p>odczytywania uczuć innych</p>	<p>- filmy tematycznie związane z problematyką - inne materiały medialne, prasowe i in. o problematyce uczuć</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● organizowanie zajęć o tematyce uczuć, empatii z wykorzystaniem różnych materiałów poglądowych: filmów, dokumentów, programów, prasy, książek, itp. – kończących się dyskusją, wymianą poglądów, wartościowaniem, ● uświadamianie różnic i podobieństw między przyjaźnią, zakochaniem, miłością; rozumienie, znaczenie miłości w życiu człowieka. ● Organizowanie zajęć relaksacyjnych mających na celu rozładowanie napięć, wyciszenia się, rozbudzenie własnych zainteresowań, wiary w siebie i wzmocnienia motywacji. 	
--------------------------------------	--	---	--

10. Przegląd – ewaluacja celu - Stopień realizacji celów w ocenie wychowawców w analizie pracy w I i II semestrze.